

LEO GRÜNFELD
Menon Economics

MADS GREAKER
OsloMet

CHRISTIAN JENSEN
University of South Carolina

Prisen for beste artikkel i Samfunnsøkonomen 2022–2023

Det er en ære for oss i tildelingskomiteen å presentere prisen for den beste artikkelen i tidsskriftet Samfunnsøkonomen for årene 2022–2023. Komiteen består av Christian Jensen fra University of South Carolina, Mads Greaker fra OsloMet og Leo A. Grünfeld fra Menon Economics.

Samlet har vi vurdert 22 bidrag. Artiklene ble publisert i utgavene nr 4/2022 til og med nr 4/2023. I henhold til statuttene for prisen, skal det legges vekt på både akademisk innhold og presentasjon. Som moderne samfunnsøkonomer må vi innrømme at våre vurderinger også er farget av temaene. Temaer med større samfunnsmessig innvirkning og politisk oppmerksomhet har en tendens til å tiltrekke seg sterkere interesse.

Som i tidligere år har utgivelsene vært fylt med et bredt utvalg av interessante temaer; hvordan allokere de finansielle ressursene til petroleumsfondet, økonomien i vindkraft, nøytralitet i beskatningen av utbytte og formue, hvordan prise karbonutslipp i nytte-kostnadsstudier, regional utdanning som et middel for å dempe sentralisering, og mange andre høyst viktige emner. Blant disse står komiteen overfor en vanskelig jobb med å identifisere én unik vinner. Akkurat som i fjor tar flere artikler det akademiske grunnlaget litt for lett. Som lesere sitter vi igjen med et ønske om mer dyptgående teori og spesielt mer empirisk analyse.

Utselgelsesprosessen for artikkelprisen gjøres ved hjelp av en knockout-metode. Etter to innledende runder satt vi igjen med tre svært interessante og godt presenterte artikler. En av dem studerer koblingene og årsakssammenhengene mellom pengepolitikk (renter) og inflasjon i en modernisert Aukrust-modell. Forfatteren Øistein Røisland bringer klarhet i en ganske opphetet diskusjon om hvorvidt Norges bank kontrollerer noen verktøy som kan bekjempe den typen inflasjonsprosess vi har opplevd i det siste, sett i lys av den lønnsdannelsen vi har institusjonalisert her i Norge. En annen artikkel – skrevet av flere forfattere fra NHH – presenterer en svært interessant litteraturgjennomgang om konkurranse og prisvirkninger av prisportaler og andre verktøy for å øke prisgjennomsiktigheten i markeder. De hevder at politikken for lenge har vært inspirert av én enkelt dansk empirisk studie og at nye studier i større grad gir støtte til bruk av verktøy for pristransparens.

Nylig publiserte NRK en grundig satellittbasert nasjonal kartlegging av alle prosjekter som har omdannet natur til bygde strukturer i Norge de siste fem årene. Ikke mindre enn 44.000 betydelige naturinngrep ble identifisert. En fotballbane fjernes fra naturen i Norge hver time. Tittelen på årets beste artikkelpris stjeler åpningslinjen fra et kjent nasjonalt dikt av Åsmund Olavson Vinje: «No ser eg atter slike fjell og dalar». Utgangspunktet er den sterke veksten i antall fjellhytter de siste tiårene. Nye hytter står for

40 prosent av den nasjonale reduksjonen av skogsområder og 30 prosent av reduksjonen av myrer og våtmarker. Artikkelen viser at en nytte-kostnadsanalyse er godt egnet for å vurdere velferdseffektene av nye hytteutviklingsprosjekter, eksemplifisert ved det velkjente Norefjell-Reinsjøfjell-området. Her finner du et typisk eksempel på konflikten mellom økonomiske verdier og naturverdier. I dag er Norefjell-Reinsjøfjell sterkt utviklet, men fungerer også som et verneområde for villrein. Forfatterne kvantifiserer velferdseffektene av tre forskjellige fremtidige utviklingsscenarioer for området. Artikkelen bruker sofistikerte metoder for betinget verdsetting for å identifisere fordelingen av fordeler og kostnader på tvers av geografier (lokal versus regional verdsetting) og befolkningsgrupper (lokale, eksisterende hytteeiere osv.). Artikkelen er nyskapende fordi den kombinerer data for betinget verdsetting med regnskapsdata om lokale merverdieffekter fra utvi-

klingsprosjekter og produksjon av lokale tjenester. Slik kan forfatterne beregne de fulle velferdseffektene av forskjellige utviklingsscenarioer på lokalt og regionalt nivå. Studien viser på en klar og godt organisert måte at regionale (Østlandet) preferanser for natur og bevaring teller mye i de samlede nytte-kostnadsregnskapene for hytteutviklingsscenarioer. Nytt-kostnadsforholdet er på sitt høyeste for mindre intensive utviklingsscenarier, når slike preferanser er inkludert. Vi gratulerer forfatterne Endre Iversen ved SNF i Bergen, Kristine Grimsrud ved Statistisk sentralbyrå, Ståle Navrud ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, og Henrik Lindhjem og Øyvind Handberg ved Menon Economics. Denne artikkelen kan enkelt bidra med praktiske råd og beslutningsverktøy for fremtidig planlegging, slik at vi kan ta bedre vare på naturen vår i fremtiden.

Digitalt tidsskrift

Alle medlemmer får nå digital tilgang til de nyeste tidsskriftene ved å logge seg inn på samfunnsokonomene.no

Dersom du ikke lenger ønsker å motta tidsskriftet per post send oss en e-post til post@samfunnsokonomene.no